

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak petek; ako : : je ta dan praznik, dan poprej. : :

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1.50 K. Narocnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko 4.50 K. List in oglasi se plačujejo naprej.

: Vse dopise, naročnino in oznanila :
: sprejema tiskarna J. Krajec nasl. :

Zoper zlorabo kredita.

Naši zakoni so v resnici tako obširni in komplicirani, da jih dostikrat komaj strokovnjak razume, kaj še-le navaden kmet ali obrtnik pri svoji primeroma manjši izobrazbi. Kljub vsej zapletenosti zakonov pa so se vendar celo navadni ljudje, kaj še-le bolj pretkani, znali tako izvrstno zvijati, da jih sodnije niso mogle spraviti pod nobeden paragraf.

Osobito so dolžniki postajali vedno bolj „kunštni“, čim več je bilo treba plačati. Dokler je rabil kredit, ni bilo hvale in baharije ne konca ne kraja; ko je bilo treba pa plačati, je pripadalo pa kar čez noč vse moževno premoženje otrokom in ženi. Zemljiška knjiga je služila marsikomu samo za to, da je lažje upnike in poroke slačil. Kadar je pa hotel upnik priti do zavarovanja v zemljiški knjigi, je naenkrat našel kar celo dolžnikovo sorodstvo vknjiženo za svoto, ki se nikoli niso šteje in se tudi nikoli ne bodo.

V nekaterih krajih — to se je opazalo žalibog tudi v okolici Novega mesta — so se osnovali takorekoč celi obroči sorodstva in svaštva, ki so hodili drug drugemu za poroka in vsi skupaj dvignili po trikrat več posojila pri raznih zavodih, kakor je znašalo vse njihovo skupno premoženje. Ko je prišel pa eksekutor, je bilo vsako živinče in sploh vsak najmanjši predmet last žene ali pa dolžnikovih otrok. Kadar je bilo posestvo že prezadolženo, je dolžnik poprodal, kar je mogel, denar pa skrnil. Ko je šlo posestvo na dražbo, ga je pa z istim denarjem kupila žena ali pa kak drug sorodnik. Nekaterim so take nečedne manipulacije prešle tako v meso in kri, da jih niti niso smatrali za sleparske, dasi so bile očitna goljufija.

Že leta 1884 je bil ustvarjen izpodbijni (izpodbijalni) zakon, ki je imel namen takim in podobnim nečednim manipulacijam priti v okom in jih nasproti izpodbijajočemu upniku razveljaviti. Tekom let se je pa pokazalo, da je ta zakon marsikje pomanjkljiv in da se prefrigate glavice znajo kljub temu med paragrafi vedno srečno zmuzniti, ne da bi v tega ali onega zadeli. Ta pomanjkljivost se je še bolj živo občutila za časa sedanje vojske; zato je vlada izdala dne 10. dec. 1915 nov izpodbijni red, ki je stopil v veljavo dne 1. januarja t. l.

Po novem izpodbijnem redu se morejo pred vsem izpodbijati, to je, razveljavljati pravna opravila, n. pr. kupna pogodba, menjalna pogodba itd., pri kojih je imel dolžnik namen svoje upnike oškodovati in je dolžnikov sopogodbenuk vedel ali pa vsaj moral vedeti za ta namen dolžnika.

Različno je pa v zakonu določena izpodbijna doba, t. j. čas med izpodbijanjem (tožbo) in izpodbijanim pravnim opravilom in razdeljeno dokazno breme. Kdor hoče izpodbijati pravno opravilo, ki se je izvršilo pred več kot dvema letoma, a ne več kot pred 10. leti, mora sam dokazati, da je bilo dolžnikovemu sopogodbenuku znano, da hoče dolžnik z dotičnim pravnim opravilom svoje upnike oškodovati. Torej v tem slučaju zadene dokazno breme tožnika; dokazati mora celo, da je dolžnikov sopogodbenuk naravnost znal za oškodovalni namen. Ta način izpodbijanja je

torej precej težak, za to pa 10 let od dneva izpodbijanja nazaj mogoč.

Lažji je drugi način, ki je dopusten samo za pravna opravila, ki so se vršila pred 2. letoma od dneva izpodbijanja. V tem slučaju tožniku ni treba dokazati nasproti dolžnikovemu sopogodbenuku, da je vedel za oškodovalni namen dolžnika; dovolj je, da pokaže tožnik, da je v danem položaju ta namen sopogodbenuku moral biti znan. Če tudi tožnik sopogodbenuku ne dokaže, da je vedel za tak namen, zadostuje dokaz, da je moral vsled raznih okoliščin vedeti za ta namen. Če bi sopogodbenuk tudi v resnici ne vedel za ta namen, je opravilo vseeno tožniku nasproti neveljavno, češ, bi se moral pa takrat, bolj pobrigati in prepričati.

Primeroma najlažji način izpodbijanja je pa proti dolžnikovim sorodnikom. Medtem, ko mora v navedenih dveh slučajih tožnik, ki hoče izpodbijati, dokazati, da je dolžnikov sopogodbenuk vedel ali pa vsaj moral vedeti za oškodovalni namen dolžnika, mora v tem slučaju sorodnik-sopogodbenuk sam dokazati, da mu ni bil oz. vsaj ni mogel biti znan oškodovalni namen dolžnikov. Torej tožniku je treba samo navajati iz kojega razloga pravno opravilo hoče izpodbijati, dokazovati mora sorodnik. Ako pomislimo, kako težko je tujemu upniku zazvedeti za vse manipulacije, ki se gode v krogu sorodnikov, je to stališče tudi jedino pametno, ako se naj vsaj tu ali tam oškodovanemu upniku posreči priti do plačila. Tudi v tem slučaju je določena izpodbijna doba na dve leti t. j. za pravna opravila, ki so se izvršila najpozneje pred 2. letoma pred izpodbijanjem.

Za vzgled! Dolžnik Jože Grebenc je pred poldrugim letom prodal večino svojega posestva svojem sopogodbenuku bratu Francetu Grebenc za navidezno ceno 2000 K in pustil tega takoj v zemljiški knjigi prepisati kot lastnika, da ne bi njegovi upniki, med njimi tudi Franc Porenta, ki ima tirjati od njega 500 kron, mogli seči na to zemljišče. Upnik Fr. Porenta hoče sedaj to kupno pogodbo sodnim potom sebi nasproti razveljaviti.

Ker se je pravno opravilo t. j. kupna pogodba sklenila še-le pred poldrugim letom, s sorodnikom, ga lahko izpodbija na vse tri navedene načine. Ako ima upnik dovolj dokazov, da je sopogodbenuk vedel ali vsaj moral vedeti za oškodovalni namen, lahko kupno pogodbo izpodbija po prvih dveh načinih, na vsak način pa kot proti dolžnikovemu sorodniku po tretjem načinu, ker mora tedaj sopogodbenuk sam dokazati, da ni vedel oz. ni mogel vedeti za oškodovalni namen. Ako bi se bila pa kupna pogodba sklenila pred več kot 2 letoma, a ne pred več kot 10 leti bi mogel upnik izpodbijati, le po prvem težavnem načinu. (Dalje prihodnjica.)

Za bojno črto na severu.

Naš prijatelj iz Novega mesta, ki je sedaj računski podčastnik neke poljske bolnice na severu, piše svoji ženi med drugim sledeče:

Ljuba žena!

Kraj, kjer se sedaj nahajam, leži kakih 8 km od bojne črte. Kraj sam leži v ozki dolini, ne daleč od velike reke,

čez katero so napravili naši vojaki štiri velike mostove; prejšnje so ob zadnjem umikanju razstrelili. Okrog so precej visoki hribi, kateri pa mrgole od vojaštva. Vse se giblje. Eni delajo bojne telefone, drugi popravljajo dovozne ceste, drugi zopet prenašajo provijant. Ob večerih gore ognji, okrog katerih posedajo vojaki ob črni kavi in razmotrivajo boj.

Z ene strani priženo tropo sestradanih in razcapanih vjetih Rusov, kateri v eno mer prosijo za kruh rekoč „imaš hleba“, ko zagledajo kakega našega vojaka. Od daleč se pa čuje gromenje topov, pokanje pušk in strojnih pušk. Tu pa tam čuješ nad seboj ropotanje. Vse se ozira proti nebu, nekateri z daljnogledi; aeroplan ropota.

Po cestah se premikajo dolge kolone po nepopisnem blatu. Ena kolona, obstoječa iz 80 vozov, vozi kruh v bojno črto, druga konzerve in razen provijant, za njo pelje nekaj vojakov tropo goveje živine, za njo kolona z municijo, potem zopet vojaštvo, ki gre v boj. Ob drugi strani ceste vozi prazna kolona, ki je vozila do bližnje železniške štacije ranjence, za njo par sto vjetih Rusov, za njimi vozovi z orožjem, katero se pobere od padlih vojakov.

To so vsakdanje slike na galiških cestah. Tu se sedaj bijejo vroči boji, seveda največ po noči. Vojaki leže v strelskih jarkih; po noči pa skušajo prodreti naprej. Sem smo prišli na Novega leta dan. Ob 9. uri zjutraj je prišel ukaz, da moramo iti. Vozovi ostanejo v kraju, kjer smo, zdravniki in 24 mož pa gre k bojni črti in etablira obyezovališče v hribih. Jaz sem šel na štacijo in sem še pripeljal k ostalim s štirimi obloženimi vozovi ob 9. uri zvečer razne potrebščine.

Prvi večer sem spal pod streho; oblečen sem bil v plašč. Stanovanje oficirjev, ki so pri nas ostali (t. j. dva poročnika in kurat) je majhna poljska hiša, velika veža, ena temna kuhinja, v kateri spi 8 oseb z otroci; iz te so vrata v majhno sobo. V sobi dve postelji, v katere smo djali svežo slamo, in spi v eni kurat, v drugi pa jaz, ker sta poročnika rekla, da raje spita na tleh. Še ena omara, miza in trije stoli, pa je soba natlačeno polna. Glavno je, da je gorko.

3. januarja peljal sem se v mesto, 35 km daleč, „fasat“. Nisem ti v stanu popisati dirndaj na kolodvoru, v katerem dobimo provijant. Voz za vozom čaka, da dobi oves, moko, sol, kavo, sladkor, mast, cigarete, razne konzerve, sploh vse, kar se rabi za preživljanje take armade. Če imaš srečo, prideš kmalu na vrsto, če ne, čakaš po cele ure, kar ni ravno prijetno. Jaz ostanem v mestu čez noč. Bil sem že večkrat v tem mestu, kjer so kraljevali 22 dni Rusi. Mesto ima kakih 40.000 prebivalcev, seveda je večina Judov. Čakal sem to pot do 6. ure popoldan zastoj na kolodvoru; šel sem večerjat v neko kavarno, koji tu pravijo „hotel“, pri nas bi pa rekli „pajzel“. Vzel sem seboj sveže perilo, da sem se preoblekel. To je v vojski zelo nerodno. Velikokrat vidiš vojaka, ki ob mrazu stoji v Adamovi obleki ob cesti in si lovi počasne živalice. To je strašna nadloga za nas. Jaz zelo pazim na snažnost, pa sem jo že tudi dobil, ko je počasni korakala po plašču. Samo to je dobro, da ne izbirajo ravno ljudi; ima jih

navaden vojak, kakor tudi najvišja oficirska šarža.

Drugi dan sem opravil svoj posel; „fasal“ sem 16 žakljev ovsu za naše konje (bolje rečeno kljuse), makaronov, sladkorja, sežgane kave, petroleja, čaja, komisa, sveč, tobaka itd.

Naložil sem na voz in nastopil 35 km dolgo pot, po slabih cestah, kjer sega blato do kolena. Taka pota niso prijetna, ker si v vednem strahu, da so dobili naši ukaz, da morajo „naprej“ ali „nazaj“. Če dobijo ukaz za „abmarš“, je navadno dolg do 30 km. Sedaj imam 35 km, predno pridem tja, kjer sem bil, potem je treba pa še kakih 20 do 30 km naprej. Tudi taka neljuba presenečenja sem že večkrat doživel. To pot je šlo po sreči

Veseli so vsi, ki me vidijo po dveh dneh in poprašujejo radovedno kaj sem videl, slišal, kaj prinesel, kako vozil, in vprašanja ni konca ne kraja.

Enkrat sem videl prizor, kateri mi bo ostal v spominu, dokler bom živ. To je bilo pred kakimi tremi tedni, ko je šel 19. „landsturbataljon“ iz Dunaja v boj. Možje od 30 do 40 let, vsi večinoma oženjeni in inteligentni. Bilo je zelo blizo bojne črte, ko sem pošto iskal, in sem šel precej blizu ognja. Komandant jih je zbral in jih nagovoril, da je sedaj prišel resen trenutek, ko mora vsak po svoji moči izpolniti svojo državljansko dolžnost itd. Ti resni, skrbi polni obrazi dozorelih mož mi bodo neizbrisni.

Kako srečnega se čutim, kakolahko prenašam vse težave, ker sem bil do sedaj obvarovan nesreče. Toliko prilik je v vojski, v kateri ti preži smrt za vsakim korakom, katerega narediš. Bog me obvaruj nesreče! Drugače sem se temu nerednemu življenju precej privadil. Včasih cel dan nič ne ješ, včasih se spi na gorkem, drugič na mrzlem. Ko si najbolj želiš počitka, pride ukaz „naprej“ ali pa „nazaj“. Veliko udobnosti, ki smo jih imeli prej, smo izgubili. Zato pa nas čaka tem večje veselje, ako se povrnemo zdravi v naš mili domači kraj. Pozdravi mi vse znance! — Bodite mi srčno pozdravljeni Ti in ljubi otročiči.

Vaš Feliks.

Turška vojska.

Boji v perzijskem zalivu. Carigrad, 20. jan. (Kor. urad.) Glavni stan poroča: Z nočnim napadom na angleške utrdbe pri Šat el Arabu smo presenetili sovražnika, ki je izgubil 100 mrtvih in ranjenih. Angleški kavalerijski škadron je v bližini Kome skušal presenetiti oddelek naše infanterije. Odbili smo napad z velikimi izgubami za sovražnika.

Križarica Sultan Selim je, kakor poročajo nekateri listi, ob Bosporu zadela na turško mino. Popravljali jo bodo deset tednov. — Na mino ob Bosporu je zadel tudi neki turški torpedolovec in se težko poškodoval.

Zbiranje Mohamedancev v Iraku in v Mezopotamiji. Carigrad, 21. jan. (Kor. urad.) Poveljnik turških čet v Iraku in v Mezopotamiji je izdal oklic armadi in prebivalstvu, ki se poziva, naj brani sveto zemljo nasproti Angležem, ki nameravajo uničiti izlam. Poroča se, da se priglašajo na vojsko veliko Arabcev, Kurdev in Šitov.

Rusi hočejo v Jeruzalem. Nemški listi poročajo iz Petrograda: V zadnji seji svetega sinoda se je obvestilo, da končajo zavezniški vojsko s Turčijo še-le, ko postane Jeruzalem svobodno mesto pod zaščito Anglije, Francije in Rusije. Sveti sinod je odredil molitve, da se doseže nameravani načrt.

Ruska ofenziva na Kavkazu ustavljena. Turški glavni stan poroča 24. jan.: Ofenziva Rusov na Kavkazu je ustavljena na celi črti.

Rusko-angleški ultimatum Perziji. Kodanj, 24. januarja. „Novo Vreme“ poroča: Anglija in Rusija sta zadnjič ugovarjali dogovorom Turčije s Perzijo, ki dovoljuje prehod turških čet skozi Perzijo. Novi ugovor tvori zadnje svarilo Perziji.

Novi boji na Kavkazu. Vojni poročevalec lista „Voss. Zeitung“ poroča: Na Kavkazu so se pričeli novi siloviti boji. Turki se trdovratno upirajo napadom številnejših ruskih čet. Položaj za Turke je zelo ugoden. Turško uradno poročilo pa javlja, da so se operacije v Kavkazu vsled slabega vremena na obeh straneh ustavile. Turki da so Ruse na enem delu fronte vrgli nazaj in prisilili k umikanju ter da sedaj Rusi delujejo na utrditvi novih pozicij, na katerih so se mogli vzdržati.

Sibirskie čete na Kavkazu. Carigrad, 26. januarja. Sibirskie čete, ki lažje prenašajo mraz, so odposlali na Kavkaz, da ojačijo kavkaško rusko armado.

Vstaja v Maroku. „Taswir-i-Efkia“ objavlja tri pisma Abdul Malika, ki izjavja, da je vzel Fez po 15 dnevnom boju. Francozov je padlo in je bilo ujetih 3500 mož; veliko jih je bilo ranjenih.

Vojska z Rusi.

Okoli Krakova se pričakujejo resnejše operacije. V torek, 19. januarja popoldne pa je začela temperatura padati; v sredo zjutraj je bilo že 6 stopinj pod ničlo. Umazano globoko blato je vendar enkrat trdno zmrznilo. Verjetno je, da se je na celem severnem bojišču začela zima in da je pričakovati resnejših in hitrejših vojnih operacij.

V srednji Galiciji se pripravlja silovita ruska ofenziva. Stockholm, 21. jan. Ruski vojni poročevalci poročajo soglasno, da se pripravljajo v srednji Galiciji silovita ruska ofenziva, ker je vodstvo ruske armade sklenilo, da ne more več trpeti podaljšanja avstro-ogrške bojne črte. Zahodno od Visle se sme pričakovati odločilna bitka, ki jo sploh zadržuje le slabo vreme. Na obeh straneh z največjim naporom zbirajo najboljše in najkrepkejšo čete, da si zagotovijo uspeh.

Tudi Angleži poročajo, da so zavezniške čete zasedle Kielce. Rotterdam, 21. januarja. Iz Londona poročajo: „Timesov“ poročevalec na poljskem bojišču javlja, da so nemško-avstrijske čete zasedle Kielce.

Nemci obnovili zvezo med krajema Piotrkow in Čenstohov. Dunaj, 22. januarja. Poljski listi poročajo: Nemci so zopet obnovili zvezo med krajema Piotrkow in Čenstohov. Z največjo naglico grade več železnih prog. Rusi so baje že izpraznili Radom.

Ruska ofenziva v Bukovini zlomljena. „Az Est“ poroča: Iz dogodkov zadnjih dni sledi, da je zlomljena ruska ofenziva iz Bukovine in zanesljiva poročila pravijo, da je glavna skrb sovražnika, da se umakne kolikor mogoče hitro v svoje defenzivne postojanke. Naše izgube so razmeroma majhne. Naše čete so zelo navdušene, posebno naše topništvo, ki se je v bojih zelo odlikovalo.

Poljski kmetje na begu proti Varšavi. Vojni poročevalec lista „Secolo“, ki je obiskal rusko fronto pri Varšavi, piše: Na stotine poljskih kmetov beži v strašnem stanju in na pol sestradanih čez močvirnate pokrajine proti Varšavi. Vsi pripovedujejo o grozni bedi, ker manjka živil in je vse razstreljeno ali požgano. Med

Varšavo in Rawko tabori več kot 20.000 beguncev.

Ruski poraz v Bukovini. Uradni razglas 23. jan.: Na Poljskem, zahodni Galiciji in v Karpatih nobenih bistvenih dogodkov; sementertje topniški boj, sicer mir. Ponovni ruski napadi na naša stališča v južni Bukovini so bili končani s tem, da so naše čete zopet zavzele Kirlibabo in mesto obvladujoče višine. Rusi so se umaknili z velikimi izgubami nazaj. Nasprotnikovi poizkusi preko Jakobeny in Kirlibabo dobiti dalje na prostoru so se torej popolnoma izjalovili.

Naši uspehi pri Tarnowu in v Karpatih. Uradno poročilo z dne 24. jan. poroča med drugim: Prisiljen po ognju naše artilerije je izpraznil sovražnik južno od Tarnowa zopet posamezne strelske jarke. Tudi v Karpatih se položaj splošno ni izpremenil. Iz več postojank, ki leže južno od najvišjih točk gorskih sedel, so bili Rusi potisnjeni nazaj.

Mraz na Poljskem in v Galiciji. Vojni poročevalec „Neue Freie Presse“ poroča z dne 24. jan.: Od večerajšnje noči naprej je zelo hud mraz. Snežena plast je tenka, barometer stoji visoko. Ceste so sicer razrite, vendar dobro prehodne.

Boj za most čez Bistrice. „Az Est“ poroča 24. jan. iz Ungvarja: Za most čez Bistrice ni bil sicer velik, ali vendar vroč boj. Most je ključ ceste, ki pelje proti Sohatu. Na tej točki je stalo pod poveljstvom nekega nadporočnika 300 honvedov proti trem sovražnim stotnijam. Predvečerašnjim so honvedni huzarji napadli sovražne čete in jih krvavo potolkli. 200 Rusov je padlo, 180 se jih je pa udalo. Rusi so se umaknili in vzeli s seboj svoje ranjence. Z umikanjem Rusov smo postali popolni gospodarji mostu čez Bistrice.

Rusi slačijo padle vojake. „Gazeta Krakowska“ poroča: Rusi slačijo padle vojake; zato je v mnogih slučajih nemogoče dognati identiteto padlih. Radi tega se je sedaj odredilo, da morajo vojaki odslej nositi svoje legitimacije namesto v hlačnem žepu na prsih.

Pri Lajosfalvi Rusi razpršeni. Kirlibaba v naših rokah. „Az Est“ poroča 24. jan. iz Bistrice: Štiri dnevi so pretekli, ko smo potolkli sovražnika, in ravnokar morem poročati o novi zmagi. Po tridnevnom vročem boju so naše čete pri Lajosfalvi proti Ogrski prodirajoče Ruse popolnoma razpršile in potolkle. Posledica te zmage je bila, da smo zasledovali sovražnika in smo danes vkorakali v Kirlibabo. Rusi so imeli zelo mnogo ranjenih in mrtvih in razen tega je padlo v roke naših zmago-slavnih čet več sto neranjenih Rusov.

Ruski napadi v Karpatih odbiti. — 1050 Rusov ujetih. Dunaj, 25. jan. Uradno se poroča: Na Poljskem in v Galiciji ni bilo nobenih bistvenih dogodkov. Samo ob Nidi se je vršil živahen artilerijski boj. Da bi zopet pridobili od nas osvojene postojanke v zgornji dolini reke Ung pri Veverszallas, so Rusi napravili protinapade, ki so pa bili krvavo odbiti. Poizkus sovražnika, da bi pri Rafainovi prodrli, se je popolnoma ponesrečil. Sovražnik se je umaknil čez Zielono. V bojih zadnja dva dneva smo v Karpatih ujeli 1050 Rusov.

Rusi se umikajo. Budimpešta, 25. jan. „Pesti Naplo“ poroča: Vsled naše zmage pri Kirlibabi in Jakobenu se sovražnik umika. Ruski poveljnik ima svoj sedež v Kimpolungu. Grof Meran, predsednik Bukovine, se je izrazil nasproti neki uradni osebi, da je naš položaj v Bukovini izvrsten in da se Rusi umikajo.

Pristanišče Arhangelsk zamrznjeno. Čez Stockholm poroča „Köln. Ztg.“, da je po poročilu ruskega zunanjega ministra pristanišče Arhangelsk zamrznjeno.

Naši zasledujejo Ruse proti Radaucu. Budimpešta, 26. januarja. „Az Est“ poroča: Ostanke pri Kirlibabi potolčenih ruskih čet so bežali proti Lucini in Moldavi. Naše zmagovite čete so Rusom v smeri proti Radaucu neprestano za petami.

Izgon Avstrijcev in Nemcev iz Rusije. Izgon Avstrijcev, Ogrov in Nemcev iz vzhodnomorskih pokrajin in iz Finske je izsilil veliki knez Nikolaj. Vsi, ki ne bodo do 28. januarja zapustili omenjenih pokrajin, bodo kaznovani z dosmrtno ječo. S tem so prizadeti številni bogati trgovci in bankirji.

Število avstro-ogrskih in nemških državljanov, ki morajo zapustiti Petrograd, znaša nad 5000. Petrogradski mešni poveljnik je razglasil, da se pri sovražnih inozemcih, ki niso slovanske narodnosti, ne bo delalo nobenih izjem.

Nemško-francosko-belgijsko bojišče.

Francozi izpraznili Soissons. Pariz, 21. jan. (Kor. ur.) „Petit Parisien“ poroča: Na ukaz vojaških oblasti so morali prebivalci izprazniti Soissons.

Soissons bombardiran. Berlin, 23. jan. Iz Rotterdam se poroča: Soissons se še vedno silovito obstreljuje. Francosko artilerijsko postojanko so premestili za Soissons nazaj.

Francoska ofenziva se umika nemški. „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ naglašja, da se francoska ofenziva umika vedno bolj nemški. Če se čita zadnje francosko uradno poročilo, se zmanjšuje kako francosko premikanje. Ofenziva, ki jo je napovedal Joffre decembra, ni dovedla do cilja, ki ga je nameraval.

Boji med Nieuportom in Ostende. Rotterdam, 23. januarja. Med Nieuportom in Ostende se kljub neugodnemu vremenu nadaljujejo ljuti boji.

Francoski vohuni v slami. Rotterdam, 25. januarja. „Algemeen Handelsblad“ poroča iz Sluisa, da so v Maenlebseke pri Thieltu odkrili tajno francosko telefonično postajo s petimi francoskimi častniki. Postaja se je nahajala v zemlji pod velikim kupom slame. Ko so Nemci rabili slamo, so zasegli tudi omenjeni kup. Pod kupom so nepričakovano našli vhod v podzemeljsko klet, v kleti pa pet francoskih častnikov in telefonsko postajo, zvezano s francoskim vojnim taborom. V kleti je bilo še za tri mesece živil.

Nemci napadajo pri La Boisselle. „Frankfurter Zeitung“ poroča 26. januarja iz Pariza: Po kratkem odmoru Nemci zopet napadajo na raznih točkah. Zdaj ne napadajo v dolini Aisne, marveč pri La Boisselle, odkoder je 4 km do kraja Albert na poti iz Bapaume v Campres. Če Nemci osvoje Boisselle, od tam lahko osvoje Albert, kjer lahko ogrožajo Amiens. Zavezniški so Boisselle in okolico močno utrdili.

Nova angleška armada pride na Francosko prihodnji mesec. Iz Berna poročajo iz uradnih krogov, da bo Havre celi mesec februar zaprt za vsak promet. Ta mesec se bo namreč prevažalo novo angleško armado.

Francozi pri Soissonsu izgubili 12.000 mož. Poročevalec lista „Morningpost“ 26. januarja izvaja, da so izgubili Francozi v bojih pri Soissonsu 12 tisoč mrtvih, ranjencev in ujetnikov.

Na južnem bojišču.

Siloviti boji ob črnogorski meji. Dubrovnik, 22. jan. Zadnje dni so bili ob Črnigori precej siloviti boji. Na neki točki je tvorila našo ekspedicijo le finančna obmejna skupina; Črnogorec je bilo petkrat več. Naša mala skupina je izvedla svojo nalogo z občudovanja vredno hrabrostjo. Napadeni Črnogorci so bili prisiljeni, da so se morali kljub svoji premoči umakniti in bežati. Naše izgube so bile neznatne.

Na jugu mirno. „Alkotmany“ poroča 24. jan. iz Zemuna, da je na južnem bojišču primeroma mirno. Po Donavi in po Savi križarijo pridno monitorji, ki vznemirjajo srbske postojanke pri Belgradu. Zdi se, da se nahajajo v Belgradu le slabe srbske

čete. Na Lovčenu leži sneg več črevljev visoko in je zelo mraz.

Nova ofenziva proti Srbiji. Z Dunaja poroča „Frankfurter Zeitung“: Vsled umikanja avstro-ogrskih čet iz Srbije potrebno premikanje naših sil in nova razvrstitev avstro-ogrške južne armade je napredovala v toliko, da se lahko napoveduje nova ofenziva proti Srbiji v najkrajšem času.

Ruski vojni materijal za Srbijo. Po poročilu „Tribune“ so ruske ladje „Čefesneko“, „Patriota“, „Bessarabec“, „Comte Ignacijev“, „Belgrad“ in „Romanija“ vdrle v Donavo in plovejo proti Srbiji. Vsaka ladja vodi več tovornih parnikov s topovi in municijo. Ladjam poveljujejo častniki ruske mornarice.

Iz srbskega vjetništva pobegli avstro-ogrski vojaki. „Magyar Hirlap“ poroča iz Sofije: V Strumnici ob bolgarsko-srbski meji se je prijavilo bolgarski straži 17 avstro-ogrskih vojakov, ki so ušli iz srbskega vojnega vjetništva. Internirali so jih v Sofiji.

Nemški podmorski čoln potopi angleški parnik.

„Rotterdamsche Courant“ poroča iz Maasluis: Iz Leitha v Rotterdam določeni angleški parnik „Durward“ je ustavil neki nemški podmorski čoln. Mornarji so morali v desetih minutah zapustiti ladjo in so se morali odpeljati v lastnih čolnih. Angleški parnik so nato potopili. Pozneje so izkrcali mostvo „Durwarda“ v Hoek van Hollandu, od tu so je odpeljali v Rotterdam.

Domače in tuje novice.

Vabilo na občni zbor podružnice Rdečega Križa v Novem mestu, kateri se vrši v soboto, 30. januarja ob 3. uri popoldne v pisarni okrajnega glavarja. Ker obsega dnevni red tega zborovanja poročilo o računskem zaključku za leto 1914, predloge o nadaljevanju in o smotrih društvenega delovanja ter izvršitev novih volitev društvenega zastopa, bila bi kar najbolj številna udeležitev društvenih članov nujno potrebna. Načelnik: Rechbach.

Vojaške vesti. Iz uradnih izkazov izgub povzamemo dolenske vojake 17. pešpolka. Izmed mostva so mrtvi: Bučar Stefan, 1. maršstotnija, iz Aržiš; Čermelj Franc, 12. stotnija, z Rake; Fornbacher Julij, 9. stotnija, iz Kočevja; Godec Tomaž, 1. maršstotnija, Hudo, okr. Litija; Grgorič Martin, 12. stotnija, iz Banjaloke; Jamšek Alojzij, 1. nadom. stotnija, iz krške okolice; Kovzlevčar Nikolaj, 7. stotn., Št. Vid pri Zatičini; Lončarič Mih., 7. stotn., iz Velike Doline; Maltkovič Matija, 6. stotn., iz Trebeljevega; Marn Franc, 1. maršstotn., iz Sodražice; Pangerc Anton, 1. odd. strojn. pušk, iz Grosuplja; Potočar Franc, 3. stotn., iz Prečine; Sepe Viljem, 8. stotn., Aržiše; Skubic Jožef, 1. maršstotn., Šmarje-Sap; Stimpfel Jožef, 10. stotn., iz Črmošnjic. — Vsi od srede okt. do 5. novb. 1914.

Ranjeni: Adamič Janez, 11. stotn., iz Šmartna pri Litiji; Arko Janez, 1. stotn., Jurjevica pri Ribnici; Babič Anton, 8. stotn., Podgora pri Kočevju; Berus Martin, 3. stotn., Prečina; Bolha Janez, 8. stotn., Ribnica; Brule Jan., 1. odd. strojnih pušk, Velike Lašče; Brulec Alojzij, 8. stotn., Stopiče; Buršič Jožef, 3. stotn., iz Krškega; Ant. Cvetan, 11. stotn., Prečina; Debevec Avgust, 1. stotn., Št. Peter pri Rudolfovem; Derčar Janez, 12. stotn., Prečina; Drganc Fran, 8. stotn., Metlika; Drnovšek Vinko, 14. stotn., Krško; Ferbežar Franc, 14. stotn., Prečina; Gorenc Alojzij, 9. stotn., Bučka; Gruđen Janez, 8. stotn., Vel. Lašče. Hoenigman Avgust, 12. stotn., Črnomelj; Huč Ignac, 5. stotn., Trebnje; Jankovič Peter, 9. stotn., Kompolje; Kastelic Franc, 3. nadom. st., Podboršt pri Litiji; Kukovica Anton, 12. stotn., Šmartno pri Litiji; Lavrič Ignacij, 12. stotn., Veliki Gaber; Lekše Alojzij 12. stotn., Prečna; Lužar Franc,

14. stotn., Prečna; Mohar Alojzij, 10. stotn., Dobropolje; Mravinec Rok, 14. stotn., Vinica; Müller Janez, 8. stotn., Loka pri Črnomlju; Ognin Janez, 1. odd. strojnih pušk, Metlika; Perič Janez, Turjak; Permi Vladimir 4. stotn., Tomišelj; Pesič Jan, 1. nad. stotn., Čatež; Radi Franc, 7. stotn., Krško; Rakoše Mih. 7. stotn., Prečna; Repar Anton, 1. stot., Ig; Srebrnjak Franc, 9. stotn., Kandija; Štampohar Janko, 12. stotn., Adlešiči; Starina Franc, 12. stotn., Tržišče; Stepič Franc, 8. stotn., Prapreče pri Litiji; Tanko Franc, 12. stotn., Ribnica; Znidaršič Jožef, 8. stotn., Bučka.

Ujeti v Atkarsku, Saratov, Rusko od 17. pp. Gregorič Andrej, 12. stotn., Sodražica; Lukač Anton, 2. stotn., iz litijskega okraja; Mikec Janez, 5. stotn., Št. Jernej; Može Rudolf, 10. stotn., Prečna; Potokar Bernard, 9. stotn., Št. Vid pri Zatičini; Stine Janez, 6. stotn., iz kočevskega okraja; Spitznagel Miha, 9. stotn., iz črnomaljskega okraja; Arko Franc, 4. stotn., Ribnica; Benčina Alojzij, 6. stotn., iz kočevskega okraja; Bukovec Jož. 3. stotn., Toplice pri N. m. Čampa Franc, 4. stotn., Sušje pri Ribnici; Cerkovnik Jernej, 7. stotn., Št. Jernej; Corel Jožef, 14. stotn., Banjaloka pri Kočevju; Debeljak Janez, 7. stotn., krški okraj; Erčul Alojzij 9. stotn., Podgora, okraj Kočevje; Fajdiga Anton, 11. stotn., Temenica; Gregorič Jan., 2. stotn., Ambrus; Hočevar Anton, 8. stotn., Metlika; Hrovat Jožef, 6. stot., Toplice pri N. m.; Hudoklin Jan. 10. stotn. okolica novomeška; Kalar Martin, 6. stotniji Velike Lašče; Kersnič Karl, 12. stotn., Ribnica; Klepec Niko, 3. stotn., Adlešiči; Košir Štefan, 9. stotn., Bukovica, okr. Litija; Križan Anton, 11. stotn., Božakovo pri Metliki; Lukančič Janez, 12. stotn., Litija; Lunder Ferdo, 3. stotn., kočevski okraj; Majcen Jožef, 9. stotn., krški okraj; Mihalič Franc, 8. stotn., občina Šmihel-Stopiče; Novšak Jožef, 7. stotn., krški okraj; Odlazek Fran, 7. stotn., Zagorje ob Savi; Orešnik Alojzij, 7. stotn., Mokronog; Pavlovič Martin, 3. stotn., krški okraj; Perpar Franc, 1. stotn., novomeški okraj; Rukše Franc, 2. stotn., novomeški okraj; Skobe Miroslav, 1. stotn., litijski okraj; Strnad Janez, 2. nad. stotn., Videm na Dol.; Šušteršič Franc, 5. stotn., Ig; Višnikar Jožef, 11. stotn., krški okraj; Žabkar Alojzij, 5. stotn., krški okraj; Zupan Anton, 4. stotn., Zagorje pri Litiji.

Zopet odlikovan. Z vojaškim zaslužnim križcem 3. vrste z vojno dekoracijo je bil odlikovan Novomešan, stotnik Anton Kos z drugimi kolegi 87. pešpolka.

• **XXI. letno poročilo bolnice Usmiljenih bratov v Kandiji.** Glasom navedenega poročila je bilo leta 1914 v oskrbi 1355 bolnikov. Odpustilo se je 979 ozdravljenih, 201 zboljšanih, 99 neozdravljenih, umrlo jih je pa 44. Razven navadnih bolnikov je bilo v oskrbi tudi 300 bolanih in ranjenih vojakov, kojih je koncem decembra ostalo še 122 v oskrbi. Kot zdravnik sta fungirala domači zdravnik dr. F. Camill Heller in primarij dr. Ignac Pavlič, mesto kojega je po njegovem odhodu v vojsko nastopil dr. Strašek. Vsa čast dobrodelnemu zavodu, ki kljub velikim težavam, s kojimi se ima osobito vsled vojske boriti tako vzgledno vrši svojo nalogo in lajša gorje osobito dolenskim bolnikom. Vsa čast pa tudi raznim usmiljenim faktorjem, ki so visoko ceneč vzvišeno nalogo zavoda tudi to leto delovanje konventa v vsakem oziru podpirali; gotovo mu tudi v bodoče ne bodo odtegnili svoje pomoči.

Žalostna usoda v srbskem vjetništvu. Vojak 87. pešpolka, Franc Pertinač, doma od Sv. Ruperta nad Laškim, piše iz srbskega vjetništva v Valjevu svoji materi: Dnevi mojega življenja so štet. Ko bodele dobili moje pismo, bom menda že ležal v hladni zemlji. Za mojo rano se tukaj skoro nihče ne briga. Zapuščen sem kot živina. Iz rane mi že 14 dni izteka gnoj in kri, a zdravnik me še pogleda ne. Draga mama! Zahvaljujem se Vam za vse skrbi

in dobrote. Naj Vam Bog stotero povrne. Spominjajte se me v molitvi. Na tem svetu se ne vidiva več. — Vas iskreno ljubeči sin France.

Iz ruskega vjetništva se je oglasil Jožef Muren, posestnik iz Sel pri Ajdovcu, o katerem že štiri mesece ni bilo nobenega poročila in so mislili, da je mrtev. Pismo je potovalo en mesec.

Premeščen je c. kr. okrajni komisar dr. Ivan Lininger od okrajnega glavarstva v Novem mestu k okrajnemu glavarstvu v Kočevje.

Pomožni odbor za podporo vpoklicanih vojakov v občini Šmihel-Stopiče nas prosi, da objavimo te-le vrstice: Ker so se najnujnejše podpore porazdelile in so rodbine predvsem preskrbljene z obleko, obutvijo in kurivom je izvrševalni odbor v svoji seji dne 25. t. m. sklenil da bo nadaljnje podpore začasno ustavil ter nabrane prispevke in zaloge hranil za tiste čase, ko se nemara oglasi še hujska potreba.

Pozivni razglas. Na črnovojno službovanje so pozvani z orožjem, ako bodo na prebiranju spoznani, da so sposobni zato, v letih 1891, 1895 in 1896 rojeni črnovojni zavezanci, ki so, ne da bi bili prej v avstro-ogrski monarhiji zavezani vojni dolžnosti, dosegli avstrijsko ali ogrsko državljanstvo še le po 31. decembru tistega leta, v katerem so dovršili 33. leto starosti. Prebiranja se bodo vršila od 10. februarja do 3. aprila 1915. Kraj, dan in ura se razglasi s posebno objavo.

Omejitev poštninske prostosti. Prostost poštnine za pisemske poštnje pošiljatve za vojaške in na morebiti prideljene civilne osebe, oziroma od njih za časa vojne se omeji s 1. febr. t. l. izključno na pisemsko-poštni promet z vojskujočo armado. Pisemskopoštnje pošiljatve na vojaške osebe in morebiti prideljene civilne osebe izven obsežja vojskujoče armade se morajo tedaj primerno frankovati.

Halo! Kdo želi zadeti glavni dobitke? Ta naj nemudoma naroči izborno turško srečko na ugodno mesečno odplačevanje in v srečnem slučaju zamore postati v kratkem bogataš s 400.000 franki! Turške srečke igrajo šestkrat v letu in mora vsaka srečka zadeti! Izdana kupnina tedaj nikakor ni izgubljena, ker se celo v najneugodnejšem slučaju skoro docela povrne. Prihodne žrebanje se vrši že dne 1. februarja. Najcenejša in najbogatejša loterija! Pojasnila daje in naročila sprejema: Srečkovno zastopstvo 13. Ljubljana. — Sprejema se tudi naročila in najsrečnejše številke razredne loterije!

Potres na Grškem. Atene, 19. jan. Zadnja noč se je čutilo v Tebah in okolici več potresnih sunkov. Vlada je poslala mnogo lesa za zgradbo barak za streho tisočerm žrtvam potresa.

Velik potres na Spanskem. Poroča se iz Madrida, da se je 2. januarja ob 7. zvečer strašno tresla zemlja v neki gorati, osamljeni pokrajini Asturije. Potres je obsegal 80 štirijanskih milj. Poroča se o njem tako pozno zato, ker so bile prekinjene vse zveze. Podrobnosti še niso znane. Poškodovanih je 20 vasi, ubitih je veliko ljudi.

Pre'resli prizer iz potresne katastrofe v Italiji. Pomilovanja in sočutja vredni prizori so se odigravali, ko so izstopili iz vlaka rešeni iz po potresu prizadetih krajev. Iz voza stopi delavec, slabo oblečen, na rokah drži otroka šestih ali sedmih let. Stopi k zidu, položi otroka na tla, se prime za glavo, vzame zopet otroka v naročje, se ga tesno oklene in joka. Otrok vpije: Ata, kjé je mama! Mož ne najde odgovora, le debele solze mu teko po licih. Ko se pomiri, pove svojo zgodbo: Šel sem pred leti iskat sreče, da bi si mogel doma v Avezzano popraviti hišo in urediti gospodarstvo. Ravno sem se vrnil in prinesel seboj 5000 lir. Srečnega sem se čutil sredi družine; moja žena je bila dobra, pridna, pridne so bile moje hčere, štiri sem imel. In sedaj — ah se-

daj — vse sem zgubil. Ne, tega ne. Ostal mi je še ta deček, katerega edinega sem mogel rešiti, potegnili sem ga izpod trama. Vsi drugi so ostali pod razvalinami.

Nova opustošenja v Avezzanu. Dva nova dogodka sta še povečala opustošenja v Avezzanu. Novi potresni sunki so porušili še ostalo zidovje. Vsled tega se je strah med prebivalstvom še pevečal. Žalostni položaj mnogih ljudi, ki so brez strehe, se je poslabšal z novo nadlogo: začelo je močno snežiti, kar je v tej pokrajini jako redka prikazen.

Velika nesreča v Sibiriji. „Ruskoje Slowo“ poroča, da je bilo pri železniški nesreči, ki se je zgodila ob bajkalskem jezeru, ubitih 247 vojakov.

Zastopstvo Japonske pri Vatikanu. „Novo Vreme“ poroča: Japonska je sklenila, da imenuje pri Vatikanu poslanika za rešitev sedanjih tekočih vaznih vprašanj.

Papež za mir. Papež Benedikt XV. je sestavil lepo molitev za mir. Obenem je izšel tudi zaukaz, naj se opravljajo drugo predpepelnično nedeljo (7. februarja) javne molitve po vseh škofijskih, župnijskih in redovnih cerkvah v Evropi.

Žitni monopol v Nemčiji. V Nemčiji je vlada zaplenila vse žito, ker dosedanje odredbe niso dosegle varčne porabe in niso zabranile, da bi se žito ne rabilo za krmo. Vlada se ni odločila za zvišanje cen, ker bi to kruh zelo podražilo, ampak je rajši zaloge zaplenila in jih v razmerju prebivalstva razdelila občinam. Uradno poročilo pravi, da je kruh do prihodnje žetve zagotovljen in zato je Nemčija tudi v gospodarskem boju nepremagljiva. Upajmo, da bo tudi naša vlada v tem sledila nemški in rešila bedno prebivalstvo iz rok brezsrčnih oderuhov.

Upor monarhističnih častnikov na Portugalskem. V Lizboni se je uprlo nekaj monarhističnih častnikov 21. kavalerijskega in 5. pešpolka. Poizkušali so svoje tovariše pregovoriti, naj se upro. Upor monarhističnih častnikov je zadušen. Izvršilo se je 61 aretacij.

Protialkoholna postava v Italiji. V Italiji se je uveljavila 25. januarja nova protialkoholna postava, ki uvaja licenco za točenje likerjev in žganja, prepoveduje prodajo žganja ob praznikih in ob volitvah in vsem mladoletnim pod 16. letom, kakor tudi pijancem in umobolnim. Prepoveduje se tudi izdelovanje in uvoz absinta.

Pogodba med Italijo in Združenimi državami. Iz Londona se poroča: „Morning Post“ objavlja brzojavko iz Washingtona, glasom katere se je med Italijo in Združenimi državami sklenila posebna pogodba, ki ureja pomorski promet med obema državama s posebnim ozirom na vojno.

140 nemških in avstrijskih vojnih vjetnikov v Sibiriji pobegnili. Po nekem časnikarskem poročilu iz Krasnojarska v Sibiriji je ušlo iz tamošnjega vjetniškega tabora 140 nemških in avstro-ogrskih vojnih vjetnikov. Begunci so baje oboroženi in so usmrtili stražo.

Mednarodna zbirka za olajšanje bede na Poljskem. Bern, 21. jan. (Kor. urad.) Predsednik zveznega sveta je sprejel poljsko delegacijo, v kateri so bili pisatelj Sienkiewicz, pianist Baderewski, vseučiliški profesor Kowalski in odvetnik Osuchowski iz Varšave. Predsedniku so izjavili, da nameravajo uvesti mednarodno zbirko za olajšanje velike bede na Poljskem. Predsednik je v imenu zveznega sveta izjavil, da zvezni svet človekoljubno delo živahno pozdravlja in zagotavlja najtoplejše simpatije švicarskih oblasti in Švicarjev.

Napad na angleško obrežje. V Kings-Lynnu poškodovale bombe 150 hiš. V Kings-Lynnu so poškodovale bombe, ki so jih metali Nemci iz zrakoplovov, 150 hiš. Neko bombo, ki ni razpočila, sta morala nesti dva moža, tako težka je bila.

Avstro-ogrski zunanji minister v Berlinu. Zunanji minister baron Burian je imel popoldne 23. jan. pogovor z državnim podtajnikom zunanje urada, Zimmerman-

nom, ter je zvečer nadaljeval svojo pot v veliki glavni stan.

Papirnaté podplate in nogavice izdelujejo v šolah. Štajerski deželni šolski svet je doposlal šolskim vodstvom razglas naučnega ministra in naročil, naj v vseh ljudskih in meščanskih šolah, v vadnicah in v učiteljskih uče izdelovati otroke papirnaté podplate in papirne nogavice. Papirni podplati se izdelujejo tako, da se sešijejo štiri papirji časopisja brez vozlov; nogavice se napravijo iz takozvanega Billroth papirja.

Nov moratorij. Izšel je nov moratorij, ki velja samo za zasebnopravne terjatve, ki so pred 1. avgustom 1914 nastale, a zapadle v plačilo šele po tem času in določa v glavnem sledeče:

Plačila, ki so zapadla že po prejšnjih moratorijih in se še niso izvršila, se morajo seveda plačati in vrhu tega še sledeči zneski v naslednjih rokih:

a) od terjatev, ki so najkasneje 14. avgusta zapadle v plačilo, dne 14. feb. 25 odstotkov (tretjo četrtino) in ostanek dne 15. aprila 1915;

b) od terjatev, ki so zapadle v plačilo med 15. in 31. avgustom 1914, 25 odstotkov (tretjo četrtino) oni dan februarja, ki po svoji številki odgovarja prvotnemu dnevu zapadlosti; najkasneje pa dne 28. februarja in ostanek pa oni dan v aprilu, ki odgovarja prvotnemu dnevu zapadlosti, najkasneje pa dne 30. aprila 1915;

c) od terjatev, zapadlih v plačilo meseca septembra ali oktobra 1914, je plačati 25 odstotkov (tretjo četrtino) oni dan v marcu, ki po svoji številki odgovarja prvotnemu dnevu zapadlosti in ostanek oni dan v maju, ki odgovarja dnevu prvotne zapadlosti.

d) od terjatev, zapadlih v novembru 1914, 25 odstotkov (drugo četrtino) na oni dan v aprilu, ki po svoji številki odgovarja prvotni zapadlosti, najkasneje pa do 30. aprila 1915.

e) Ostanek terjatev, zapadlih v novembru, in terjatve, zapadle v decembru 1914 in v januarju 1915, so odložene do 31. maja 1915.

Pri menicah in šekih je plačati najmanj 100 kron, če 25 odstotkov terjatve ne doseže tega zneska.

Sneg in burja ob Savi. Iz Budimpešte se poroča, da je zadnje dni ob Savi močno snežilo. Sneg leži že več palcev visoko. Močno zmrzovanje uvaja strogo zimo. Ob Savi divja srbska posebnost, takozvana kosovska burja.

Vojne priprave Bolgarije. „Magyar Hirlap“ poroča 26. januarja iz Sofije: Ministrski svet poziva vse državne in občinske bolnišnice, naj uvajajo strežniške tečaje. Vse mora biti pripravljeno za slučaj, če se prisili Bolgarijo na vojsko. Tečaje organizira Rdeči križ, kraljica je prevzela protektorat.

Kdor ve, kje se nahaja mož Johan Kukman, ki je že pred dobrimi tremi meseci zapustil svojo ženo in šestero otrok v največji bedi, se vljudno prosi, naj to naznani iz usmiljenja do uboge družine županstvu St. Peter pri Novem mestu.

Loterijske številke.

Trst, 13. januarja 58 13 60 6 20

Tečaj za izurjenje psov za sanitetno službo na Dunaju.

Na Dunaju se bo vršil pod poveljstvom c. in kr. garnizijske bolnice št. 2 na Dunaju in pod vodstvom avstr. ogrskega društva lastnikov policijskih in vojnih psov na Dunaju VII. Kirchengasse št. 41 tečaj za izurjenje psov za sanitetno službo v vojni. K tečaju se bodo pripustili samo psi priznalnih policijsko-pasjih pasm, to so: Airedalerierjerji, nemški ovčarski psi, Doberman-pinči ali psi pasme Rotweiler. Kot vodje psov za sanitetno službo se bodo sprejemali možki — tudi taki, ki so pod-

vrženi vojaški službeni dolžnosti ali ki so že odrinili v vojaško službovanje od 18. leta navzgor, ki imajo potrebno telesno sposobnost in ki se ne nahajajo v vojni. — Vodje psov za sanitetno službo dobe, ako niso vojaški službeni dobi podvrženi, plačo dnevnih 5 kron; razun tega se bo plačevala za prehranjenje psov za vsakega psa pristožbina 40 h na dan. Obleko in opremo dobe vsi vodje psov pri c. in kr. garnizijski bolnici št. 2 na Dunaju; za nastanjenje moštva in psov bo skrbelo vojaško poveljstvo na Dunaju. Prijave vodji in psov sprejema zgoraj navedeno društvo. Pripomni se, da se bode pri sprejemanju prijav vodji oziralo v prvi vrsti na take osebe, ki zamorejo enega dresiranega ali za dresuro sposobnega policijskega psa seboj pripeljati.

Pomorska bitka v Severnem morju.

Berlin, 25. jan. (Kor. urad.) Uradno se poroča: Včeraj dopoldne je prišlo v Severnem morju do bitke med našimi oklopnimi križaricami „Seidlitz“, „Derfflinger“, „Moltke“ in „Blücher“, katere so spremljale štiri male križarice in dve flotili torpednih čolnov, in med angleškimi bojnimi silami, ki so bile šteje 5 bojnih ladij, več malih križaric in 26 torpednih rušilcev. Sovražnik je po treh urah 70 morskih milj severozahodno od Helgolanda prekinil boj in se umaknil. Po dosedanjih poročilih se je na angleški strani potopila ena bojna ladja, od naših ladij pa „Blücher“. Vse ostale nemške bojne sile so se vrnil v luke.

Posadka križarice „Blücher“. Angleško poročilo pravi: Od posadke „Blücher“, ki je štela 885 mož, se je rešilo 123 mož.

Francoski koncert v okopih na čast bavarskemu princu.

Max Nordau pripoveduje v „Vossische Zeitung“ o človečnosti v vojni in navaja med drugim naslednji slučaj:

V francoskih okopih ob reki Aisne so izvedeli od nekega nemškega ranjenca, ki so ga bili pobrali po boju, da v nasprotnih nemških okopih poveljuje, neki bavarski princ, ki je pred par dnevi s svojo levjo smelostjo vzbudil med sovražniki splošno občudovanje. Francozi so sklenili, da počaste sovražnega poveljnika, kakor zasluži. Francoski stotnik, ki je poveljeval stotniji v okopih, je bil izvrsten godbenik. Sestavil je iz svojih ljudi orkester trobentačev in godcev na harmonike, pa tudi ene gosli so se našle. Vežbal jih je dva dni, nato pa lepo napisal program za koncert, ki ga je stotnijski risar primerno okrasil. Na listu je bilo označeno, da se naslednji dan ob 5. uri popoldne vrši koncert na čast hrabremu bavarskemu princu. List so ovili krog kamena in vrgli v nemški okop. Ob določeni uri se je v francoskem okopu oglasila fanfara in takoj nato je brez strahu splezal na okop francoski stotnik s taktirko v roki. Koncert se je začel in se vestno in točno izvršil. Po zadnji točki je cela stotnija zapela maršeljazo. Tedaj se je izza nemškega okopa dvignil neki častnik, stopi „pozor“ in pozdravi z roko ob čepici. Bil je bavarski princ. Francoski stotnik se okrene in istotako pozdravi, iz nemškega in francoskega okopa pa zaori ploskanje in klicanje. Nato sta se častnika vrnila vsak v svoj okop in slavnost je bila končana.

Napad nemškega zračnega brodograja na Angleško.

Berlin, 20. januarja. (Uradno.) V noči od 19. na 20. januarja so mornariški zrakoplovi napadli nekaj utrjenih točk na angleški vzhodni obali. V megli in dežju so z uspehom vrgli več bomb. Zrakoplove so obstreljevali, vendar so se vrnil ne-poškodovani.

Gospodarske drobtine.

Koliko dobimo modre galice. Kmetijska podružnica novomeška je prejela za svoje naročnike 15.000 kg modre galice po 80 h, ki se bo tako razdelila na občine in naročnike posameznih vasi, in sicer:

1. Kandija-Šmihel 1135 kg, t. j. štiri sode in 135 kg.
2. Stopiče 1170 kg, t. j. 4 sode in 170 kg.
3. Prečna 780 kg, t. j. 3 sode in 30 kg.
4. Ločna z okolico 1170 kg, to je 4 sode in 170 kg.
5. Št. Peter 3120 kg, t. j. 12 sodov in 120 kg.
6. Ždinjavas z okolico 780 kg, to je 3 sode in 30 kg.
7. Belacerkev 765 kg, t. j. 3 sode in 15 kg.
8. Brusnice 1170 kg, t. j. 4 sode in 170 kg.
9. Orehovica 430 kg, t. j. 1 sod in 180 kg.
10. Mirnapeč 1560 kg, t. j. 6 sodov in 60 kg.
11. Novo mesto 1865 kg, t. j. 7 sodov in 115 kg.
12. Razni drugi naročniki 1055 kg, t. j. 4 sode in 55 kg. — Skupaj 15.000 kg.

Ker je bilo naročil za blizo 20.000 kg, se bo primanjkljaj nadomestil s peroci-dom, kakor smo že v zadnjem listu povedali. Opozarjamo, da se bo galica oddajala le ob naprej določenih dnevih in se bo vsaka občina (oziroma vas) posebej, torej s posebnim naznanilom obvestila, kdaj je treba priti po galico. To je potreba zaradi tega, ker se bo morala galica deloma tudi na postaji tehtati in je tako delo zamudno. Po posameznih občinah naročeno galico bo oddajala podružnica skupno v sodčkih in so županstva naprosena, da prevzamejo nadrobno razdelitev galice. Galica je došla vsa v sodih po 250 kg in bodo morali naročniki potrebne vreče sami prinesiti za množine, ki se bodo oddajale čez cele sode.

Dopisi.

Iz Št. Jerneja. V naši župniji je začela bela žena zelo kositi ljudi. V petek, dne 22. januarja smo materi zemlji izročili truplo blage pokojnice, članice Marijine družbe, Ane Kalin iz Št. Jerneja št. 15. Vzel jo je k sebi nebeški ženin, da bo v nebesih vživela plačilo, ker mu je v življenju tako zvesto in potrpežljivo služila.

Bolehala ni posebno dolgo in je voljno trpela bolečine. Z vso močjo nedolžnega srca je ljubila prečisto Devico Marijo in rada v prostem času obiskovala v Novem Lurdu Marijo Devico. Če je le čas pripustil, je šla vsaki dan k sv. maši in svete zakramente mnogokrat sprejemala. Velikokrat sem jo videl ob nedeljah, ko je po nedeljskih molitvah še v cerkvi ostala in križev pot molila. Doma je zelo zvesto in pridno delala in vzgledno gospodinjila poprej še pri svojem rajnem očetu, sedaj pa pri vdovcu, bratu Jožefu.

Kako so jo vsi pošteni ljudje in Marijine družice čislale, so pa ob pogrebu pokazali; Marijina družba ji je priredila jako lep pogreb in so jo mnogoštevilne družice spremile na pokopališče. — Bog nam daj veliko tako pametnih, pridnih, delavnih, skrbnih in vzornih deklet, kakor je bila pokojna Ana Kalin! — R. I. P.!

Iz vojaške bolnice. Drage mi „Dol. Novice“! Že je minulo 5 mesecev, odkar vas nisem čital, dasi sem vaš naročnik. Vesel sem, ko sem vas zopet dobil v roke. Posebno pa me veseli, ko ste med drugim tudi glasilo nas vojakov, posebno dolenjskih. Veliko zanimivega sem čital, posebno od svojih sovojakov, tovarišev, za katere nisem vedel, kje so in kako se jim godi. Zato naj ne bo na Dolenjskem hiše, kjer bi jih ne čitali. Želeli bi, da bi tudi zvesto poročali vsi, ki imajo svoje može, oziroma fante na bojnem polju; kje so in kako

se jim godi, da bi tako zvedeli o svojih ožjih rojakih.

Razni časniki poročajo o junaškem pogumu naših vrljih rojakov, iz česar je sklepali njih zvestobo in ljubezen do cesarja in domovine. Naj bi se vselej in v vsakem oziru zvesto držali reka: „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencev ne gane.“ Bog daj, da bi za zvestobo in ljubezen do cesarja in domovine, katera danes rodi tako junaške čine, zasijalo našemu slovenskemu narodu, po prestani vojski, solnce lepše bodočnosti.

Pa še nekaj. Naši ranjeni vojaki po bolnicah pogrešajo slovenskega berila, želeli bi bilo, da bi bolj premožni in blagi ljudje se spomnili na te domovinske trpine in jim krajšali dolg čas s tem, da naročijo po nekaj iztisov „Dol. Novic“ in jih pošljejo na razne bolnice, kjer se zdravijo Slovenci. Posebno naj bi to storili, občinski in posojilnični odbori. S tem bi ne le kratek čas delali ubogim ranjencem, marveč bi se „ti“ veliko priučili, dobili večje veselje do slovenskega berila in ljubezen do svoje domovine, katero naj ljubi Bog obvarje, ohrani in blagoslovi.

Pozdrav vsem bralcem „Dol. Novic“
Črnovojniki.

Suhe češplje in povidel za Rdeči križ.

Kmetijska šola na Grmu je prišla zadnje jesen prvič do tega, da je sušila češplje in delala povidel v večji meri. Zgodilo se je to vsled ugodne češpljeve letine in pa za potrebe ranjencev v obeh tukajšnjih bolnicah. Tukajšnja podružnica Rdečega križa se je namreč obrnila na vse občine novomeškega sodnega okraja s prošnjo, da ji pripomorejo k boljši oskrbi ranjencev s češpljami, ki so dobro obrodile in ki bi se na kmetijski šoli na Grmu posušile. Občine in dobri ljudje so se temu pozivu radi odzvali in so pripeljali na Grm za sušenje vsega skupaj 5800 kg češpelj in sicer iz občine Šmihel-Stopiče 2300 kg (vas Stopiče 500 kg, Podgrad 420 kg, Stranskavas 300 kg, Podljuben, 220 kg, Birčnavas 210 kg, Jurkavas 500 kg, Valtavas 100 kg, Smolena vas 50 kg), občina Prečna 900 kg, Št. Peter 300 kg, Brusnice 800 kg, Poljane 500 kg, in Čermošnjice 500 kg. Razen tega je poslala gospa pl. Fichtenau iz Struge sama 500 kg češpelj.

Ker so došle te češplje vse tekom enega tedna na Grm, ni bilo mogoče vseh posušiti. Kmetijska šola je sicer v zadnjem času povečala svojo sadno sušilnico in je nabavila 2 novi sušilnici, vendar ni zmogla tega dela, dasi se je noč in dan delala na treh sušilnicah. En del češpelj se je moral odložiti za kuho in se je namočil, drugi del se je ukuhal za povidel in sicer se je teh 5800 kg takole obrnilo. V obe bolnici se je dalo svežih 140 kg, namočilo se je 1120 kg, posušilo se je 2500 kg in ukuhalo za povidel 1940 kg.

Pri sušenju se je pokazalo, da bo morala šola še naprej povečati svoje sušilne naprave, da bo lahko ustrezala interesom večje sadne uporabe. Povidel je ukuhaval s prav dobrim uspehom v novem žganjarskem kotlu, ki se je opremil z leseno napravo za mešanje.

Iz 2500 kg češpelj se je dobilo 650 kg suhih češpelj in iz 1940 kg svežih češpelj 68 kg povidla. Ako računamo suhe češplje kilo samo po 60 h in kilo povidla po 80 h se je dobilo sledeče vrednosti:

650 kg suhih češpelj po 60 h 390 K, 680 kg povidla po 80 h 464 K, skupaj 840 K.

Ker se je namočene češplje prodalo za 91.20 K in če se računi še v bolnico oddane sveže češplje (140 kg 7 h) z 9 K 80 h, se pokaže skupna vrednost podarjenih in s sušenjem in napravo povidla uporabljenih češpelj z 955 K, dočim je znašala vrednost svežih češpelj okroglo vrednost 400 K.

Vsi stroški za sušenje češpelj in za napravo povidla so znašali (za drva, svečavo, lonce, sladkor, drožnik i. t. d.) skupaj 86.12 K, tako da preostaja čista vrednost podarjenih in na zgoraj navedeni način uporabljenih češpelj skupaj 868 K 88 h.

Glavni del suhih češpelj in povidla je kmetijska šola že oddala za oskrbo ranjencev v obe tukajšnji bolnici.

R.

Književnost.

„Svetovna vojska“. Pod tem naslovom je pričelo izhajati lepo delo v zvezkih v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani. Delo je opremljeno z lepimi slikami in bo nudilo enoten in nepretrgan popis današnjih bojev, poleg tega bo pa podalo tudi mnogo izvirnih črtic, slik in vojnih dogodkov, katerih niso prinesli časopisi. Uredništvo „Svetovne vojske“ ima namreč na razpolago že sedaj obilo dopisov in poročil po največ od slovenskih vojakov, ki so se vdeležili bojev na južnem ali severnem bojišču. Delo bo vsled tega zelo zanimivo in bo vredno, da si je shrani vsaka hiša za spomin na današnje težke dni svetovnih dogodkov. S prav posebnim zanimanjem pa bodo po tej knjigi posegli naši vojaki, ko se vrnejo iz bojišč, saj bodo popisani v knjigi boji, katerih so se sami vdeležili in ki so jim živo v spominu. Časopisi se pogube, ta knjiga pa bo ostala v spomin nam in znancem, saj bo nudila kroniko slovenskega junaštva.

Vsak posamezen zvezek, ki je dokaj obširen, velja 60 vin., četrtletno (6 zvezkov) pa znaša samo 3 krone, katere je treba poslati pri naročilu naprej.

Predivo in ovčjo volno

kupuje po najvišjih cenah

H. Podpečan 127-3-1

Ljubljana — Gradišče št. 8.

Popolnoma varno naložen denar.

HRANILNICA in POSOJILNICA

za Kandijo in okolico, reg. zadr. z neom. zavezo

≡ v lastnem domu v Kandiji ≡

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

4³/₄ 0

1-0-43

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.